

Rusiyada gənc yaşda vəfat edən bir qızın valideynləri onun qəbir daşını “iPhone” telefonu şəklində hazırlatdırıblar. Qızları “iPhone-6” telefonunu çox sevirmiş.

Qəbir daşının dəyərinin 1800 dollardan çox olduğu deyilir ^[1]. Orta aylıq əmək haqqı ilə dolanan bir ailənin beş-altı aylıq qazancı daşa sərf edilib. İnsaf!..

Hər sevni sevdiyi ilə birgə dəfn etsələr, yaxud hər seviləni qəbir daşı halına gətirsələr, necə bir mənzərə ortaya çıxar, düşündünüzü?! Telefonu çox sevən qız vəfat edib. Ata-anası həmin telefonu nə deyər tabutun içinə qoyar? Qədim dövrlərdə fironların mumiyasının yanına baldan çiçəyə, silahdan gəmiyə, qızıldan pal-paltara kimi hər şey qoyulmuş. Ölən kimsəni atı ilə birlikdə gömmək adəti qədim türklərdə də var idi. Halbuki bu əşyalar öləne deyil, ehtiyac sahibinə yararlıdır. İnsanın həmişə “mənim, mənim!” deyən eqoizmi ölümündən sonra da davam edir. Maşını ilə, kostyum paltarda, yaxud dəniz mənzərəli bir yerdə dəfn edilməyini istəmək ilə böyük bir piramidanın içində gömülmək istəyi arasında heç bir fərq yoxdur. Piramidalara sərf edilən əmək, işçi qüvvəsi və maddi vəsait ilə Nil çayının sularını kanallar açaraq ölkənin quraq dərinliklərinə aparmış olsaydılar, Misir əkinçilik sahəsində böyük bir inqilab etmiş olardı. Piramidalar qədim mavzoleylərdir. Mavzoleylər isə içində bir quşun belə yuva qurmasına icazə verilməyən, mərhəmətdən uzaq beton yığındır.

İslam dinində ölü üzüqibləyə - Kəbəyə çevrilərək dəfn edilir. Günümüzə bir çox karikaturada ölüləri arxasüstə uzanmış halda çəkirlər. Cahillik, cizgi şəklində də olsa, özünü büruzə verir. “Qiblə” kəlməsi lüğətdə yön, istiqamət mənasına gəlir. Əslində, qiblə Kəbənin daş binası deyil, onun yerləşdiyi ərazidir. Namazın şərtlərindən biri üzüqibləyə dayanmaqdır. Üzünü qibləyə çevirmək ilə üzünü Kəbəyə çevirmək arasında fərq var. Bu gün gördüyümüz Kəbəni daş divarları, qapısı, qızıl novları, qara örtüsü ilə birlikdə götürüb yerini dəyişsələr, insanlar üzlerini çevirib o binaya baxmayacaqlar. Binası olmasa belə, namazlarını qiblə olaraq təyin olunan o məkana yönəlib qılacaqlar. Hal-hazırda Kəbənin yerləşdiyi məkən vertikal olaraq yerin altından səmaya qədər qiblə sayılır. Buna görə də, dənizin dibində olan, yerin altındakı mədəni yataqlarında işləyən, yaxud təyyarə ilə yüksəkdə uçanlar da o istiqamətə dönərək qibləyə üz tutmuş olar.

Müsəlmanın qiblə ilə əlaqəsi təkəcə namazla məhdud deyil. Tualetinin istiqamətindən yataq otağının dizaynına, qurban kəsərkən üzünü qibləyə tutmağından dua edərkən əl açmasına, Quran oxumasına qədər hər işində qibləni mərkəzə alar. Həyat boyu mərkəzdə yer alan qibləyə yönəliş ölüm ilə də davam edər. Hədisi-şərifdə: *“Beyti-Hi ram (beytullah, kə b) sizin diri və ölü (y ni h) yatda ikən ibadətə yönünüzü çevirən cə yiniz, öldükdən sonra da qəbirdə üzünüzün çevrilən cə yi) qiblənizdir”* (Əbu Davud, hədis 2874), - buyrulur. Dünya həyatında imtahan sualları əvvəlcədən bilinərsə, bu yolla yüksək bal qazanmaq olar. Suallar ələ keçdikdən sonra bircə onları əzbərləmək qalır. Qəbirdə soruşulacaq suallar isə bütün insanlar tərəfindən bilinərsə, onları tutuquşu kimi əzbərləmək kifayət etmir, həyata keçirmək lazımdır.

İnsan ən çox nə ilə maraqlanırsa, ən çox nəyi sevir və üzünü ona tutursa, o, onun qibləsidir. Qəbirdə soruşulacaq olan “qiblən haradır?” sualının cavabı insanın dünyada ikən ən çox üzünü və könlünü yönəltdiyi şeydir. Türkiyədə günlük televizor izləmə ortalaması 5 saat 9 dəqiqədir. ^[2] Gündə beş-on dəqiqə namaz qılmayan insanlar gündə beş saat televizoru qiblə qəbul ediblər. Bənzər şəkildə, telefona sərf edilən müddət televizordan daha çoxdur. Televizor adətən olduğu

Adem ŞAHİN - QİBLƏ N HARADIR?

Yazan redaktor
15.03.19 07:13 -

otaqda qalır, istifadəçi ilə birlikdə heyətə, tualetə, ictimai nəqliyyat vasitəsinə, yaxud məscidə getmir. Bəs telefon belədir? Oksigenin olduğu her yərə telefon da daxil olur. Qurani-Kərimin üzünü açıb baxmayanlar, bir neçə sətirini oxuyub düşünməyənlər xüsusində telefona gömülməkdədir. Təkcə telefon deyil, yemək süfrəsi və mətbəx də insanın qiblesinə çevrilə bilər. Bəs yaxşı, cümə namazından nəsibi olmayan, amma hər həftə stadiondan hippodroma, əyləncə məkanlarından alış-veriş mərkəzlərinə qədər hər yərə böyük bir istek və həvəslə gedənlərin qiblesi haradır?

İnsanın qiblesi ya Leyla olar, ya da Mövla... İnsan qiblesiz yaşaya bilməz. Yaşamaq qible sahibi olmaq deməkdir. Hədisi-şərifdə belə buyrulur: *"Evlər bir dövr gələcək ki, insanların məqsədi qursaqları, şəfəfi malları, qibləsi qadınları olacaq. Dinləri isə qızıl və gümüş olacaq. Bunlar xalqın şirniçiyidir; Allah qatında onların nə sibi olmaz"*

is

Öz-özümə soruşuram, qiblem haradır? Namaz qılmaq, Quran oxumaq, alləri duaya açmaq, qurban kəsmək, günahlardan uzaq dayanmaq, zikrullah ilə məşğul olmaq "qiblem Kəbədir" deməkdir. Qiblesini itirmiş olduğu halda hələ də qiblesinin Kəbə olduğunu zənn edən bir çox insan var. Hesab günü heç qiblesinin meydana çıxacağı gündür. Kəbəni qible etmək və qibləni qarşıdurmamaq heç də asan deyil...

[1] <https://shiftdelate.net/olen-kizina-iphone-6-sekində-məzar-təsi-vəpirdi>

[2] https://www.medyatava.com/haber/turkiyede-ortalama-televizyon-seyretme-suresi-ne-kadar_156052

Adem ŞAHİN - QİBLƏN HARADIR?

Yazan redaktor
15.03.19 07:13 -

[31](#) Ravi: Hz. Ali (r.a.) Ramuz El-Ehadis, Ahmed Ziyauddin Gümüshanevi.